

Téměř milion lidí se nepřihlásilo do povinných datovek. Hrozí jim vážné problémy

- CZ24 News | 5. května 2023

ČESKO: Stát zřídil povinné datové schránky více než dvěma milionům lidí, jenže téměř polovina se do nich stále nepřihlásila. Deník Echo24 to zjistil od Digitální a informační agentury (DIA), která správu datových schránek převzala v dubnu. Pro uživatele to může potenciálně znamenat i vážné problémy. K aktivaci schránky totiž dojde i bez přihlášení, po uplynutí několikadenní lhůty to znamená pro uživatele nové povinnosti, které mohou vyústit v pokuty i promeškání zásadních dokumentů.

Jedním z aktuálních problémů, který se může bezprostředně dotknout podnikatelů ignorujících datové schránky, je daňové přiznání. Pro uživatele datových schránek totiž platí povinnost podat daňové přiznání elektronicky, řádný termín pro to uplynul v úterý 2. května. Delší lhůty už mají jen lidé a firmy využívající daňové poradce. Pokud podnikatelé po aktivaci schránky podají přiznání „na papíře“, úřady by ho neměly brát v potaz. Finanční správa ve středu [informovala](#), že kvůli nadměrnému množství špatně podaných přiznání přistupuje v určitých případech k mimořádné, dočasné toleranci.

DIA očekávala spíše opačný průběh, tedy že s blížícím se termínem daňového přiznání ubyde uživatelů, kteří se nepřihlásili. Naopak jich ale o desetitisíce přibýlo. „V současnosti je číslo nepřihlášených necelých 800 000 uživatelů. Vyšší číslo je způsobené tím, že počet aktivovaných schránek se od začátku dubna zvýšil, a proto roste i počet nepřihlášených uživatelů do těchto schránek,“ uvedla pro deník Echo24 mluvčí agentury Karolína Sieglová s tím, že procentuálně zůstává počet nepřihlášených víceméně na podobné úrovni.

Navazovat má proto další komunikace směrem k veřejnosti, která má upozorňovat na rizika a vysvětlovat lidem, proč a jak se mají do datových schránek přihlásit a začít je využívat. „Část nepřihlášených datových schránek pak také patří lidem, kteří mají pozastavenou živnost. U nich je tak mnohem menší riziko, že dojde k něčemu špatnému. Pokud se živností nic aktivně nedělají, neměla by jim tam naskočit například faktura nebo exekuce,“ dodala Karolína Sieglová.

U všech však o pozastavených živnostech mluvit nelze. Podle průzkumu se během proběhlé informační kampaně podařilo zvýšit znalost o nových povinnostech plynoucích z užívání datových schránek z 57 na téměř 80 %, u živnostníků dokonce na 86 %. „Dá se tedy říct, že více než 80 % lidí v republice o té povinnosti ví. Některá část z nich jsou odmítači, kteří to nechťejí z principu. Ten zbytek se pak budeme snažit našimi kanály nadále upozorňovat, proč je nutné datovku používat,“ uvedla Sieglová.

Problém je především to, že nepřihlášení do datové schránky neznamena, že zůstane neaktivní. Pokud si totiž podnikatel například nevyzvedl přihlašovací údaje a do datové schránky se vůbec nepřihlásil, čímž se standardně aktivuje, na řadu přichází tzv. fikce zpřístupnění datové schránky. Schránka se tak automaticky aktivuje už po 15 dnech od doručení přístupových údajů.

Od té chvíle pak platí i tzv. fikce doručení, tedy pokud dostane podnikatel do schránky důležité dokumenty, nemůže si je nevyzvednout – pokud se nepřihlásí, považují se dokumenty za doručené po deseti dnech. Od té doby pak běží například zákonné lhůty pro odpověď, ale také nastává lhůta 90 dnů, kdy v základním nastavení dojde ke smazání zpráv z úložiště.

„Stačí obyčejná relativně malá pokuta za překročení rychlosti, která přijde do vaší datovky. Tím, že ji budete ignorovat, roztočíte soukolí, které vás v závěru může přijít pěkně draho. Nezaplacením pokuty spadnete do správního řízení. Zde jsou pokuty výrazně vyšší. Výzvu ke správnímu řízení obdržíte opět do datovky. Neúčastí ve správním řízení může být rozhodnuto bez vás. Nezaplacením se rozběhne další řízení a v závěru vám obstaví účet nebo do dveří vstoupí exekutor,“ varuje Michal Kocanda, ředitel společnosti Atlas Software, která se zabývá problematikou obsluhy datových schránek.

Ukládání doručených zpráv patří k palčivým otázkám datových schránek. Řešením přímo v datové schránce je si za ukládání zpráv zaplatit, tedy zřídit si za peníze datové úložiště. Ministerstvo vnitra pak propaguje jako řešení zdarma využití Portálu občana, pod nějž si lze datové schránky uložit a uchovávat v něm tak i doručené zprávy. Má to však jeden háček. V takovém případě totiž platí, že po uložení zprávy do Portálu je zpráva automaticky brána za doručenou, jakmile na ni uživateli přijde upozornění. Ta jdou přitom nastavit i v samotných datových schránkách a mohou tak značně usnadnit problém s potřebou schránku kontrolovat. V nastavení datových schránek lze vybrat možnost dostávat upozornění na emailovou adresu či prostřednictvím SMS. Notifikace emailem je zdarma, v případě SMS stojí jedno upozornění 3 koruny.

Zřízení datové schránky znamená zejména povinnost komunikovat online pro úřady a státní instituce, uživatelé mohou i nadále volit mezi tím, zda ke komunikaci využijí datovou schránku či zůstanou u tradičních způsobů „na papíře“. A zatímco s úřady či soudy uživatelé mohou komunikovat zdarma, zasílání zpráv soukromým subjektům, podnikatelům, firmám či zákazníkům je zpoplatněno deseti korunami za zprávu. Stejně tak finanční správa upozorňuje, že ani ze strany úřadů neznamena povinné zřízení podnikatelské datové schránky konec listinné komunikace. Pokud totiž uživatel nemá zároveň datovou schránku „osobní“, tedy jako fyzická osoba, nadále může dostávat „dopisy“ ohledně věcí netýkajících se jeho podnikání.

[ZDROJ](#)